

JAN ZEMÁNEK

NARODIL SE 7. 6. 1947 V NOVÉM JIČÍNĚ.

VZDĚLÁNÍ

- Studoval na Filosofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci, Katedra výtvarné teorie a výchovy (1965 - 1970).

PRÁCE

- Učitel na základní umělecké škole v Novém Jičíně
- Sochař/řezbář/pedagog

RODINA

- **Sourozenci:** Václav Zemánek, architekt
- **Manželka:** Soňa Zemánková, umělkyně
- **Děti:** dcera (také umělkyně), syn

HLAVNÍ DÍLA A OCENĚNÍ

- Fontána „Kytara Karla Kryla“ – Nový Jičín (2003)
- Památník holocaustu – Valašské Meziříčí (2002)
- První cena – Mezinárodní sochařské symposium Treviglio (1998)
- Park 4 Dvory – České Budějovice (1. cena, 2013)
- „Ležící Vagabund“ – Freiluftgalerie Laa an der Thaya

ŽIVOTNÍ MOTTO

„Do it“ – „Udělej to!“ Nestačí jen přemýšlet a snít, ale je důležité své myšlenky skutečně realizovat.

DĚTSTVÍ V 50. LETECH

- Vyrůstal v období **komunistických 50. let**, které vnímal jako „**temnou dobu**“.
- Přesto mu rodiče zajistili šťastné dětství.
- Hrál si venku (např. hokej či fotbal) a modeloval z plastelíny.
- **První umělecký úspěch:** plastelínová scéna Husitů vystavená v Novém Jičíně.
- Silný vliv na něj měla **četba dobrodružné literatury**.

ŠKOLA A ZKUŠENOST S REŽIMEM

- Škola byla spíše **formální a ideologická**.
- Nucené poslouchání pohřbů Stalina a Gottwalda
- Tyto zkušenosti ho ovlivnily jako pedagoga:
 - prosazoval myšlenku „**výuky jako ukázněné přestávky**“
 - důraz na radost, svobodu a kreativitu

60. LÉTA

- Vliv hudební revoluce (Big beat, The Beatles)
- Navrhl plakát pro kapelu: **okamžitě zakázán Veřejnou bezpečností**.

KONFLIKT S REŽIMEM

- Na VŠ publikovali ve školním časopise text filozofa Ivana Svitáka → **výsledky na STB**, hrozilo vyloučení ze školy
- Zachráněn uvolněním během **Pražského jara**.

STUDIUM

- Aktivní účast na studentském Majálesu.
- Vítězný návrh plakátu.
- Setkání s významnými osobnostmi (Milan Kundera, Josef Škvorecký)

OKUPACE 1968

- Zastihla ho ve Vídni.
- Návrat do okupovaného Československa.
- Silný životní moment spojený s nejistotou a deziluzí.

PŘÁTELSTVÍ S KARLEM KRYLEM

- Osobní vztah s Karlem Krylem
- **Společné aktivity:** hudba, výlety, neformální setkávání
- **Charakteristika Kryla:** velmi sečtělý, ovlivněný rodinnou tiskárenskou tradicí, talentovaný básník a písničkář, složitá osobnost (ambiciózní, citlivý)

PEDAGOGICKÁ DRÁHA ZA KOMUNISMU

- Působil na lidové škole umění (později ZUŠ)
- Tyto školy byly méně kontrolované režimem a **prostorem relativní svobody**.
- Přesto musel vytvářet ideologickou propagandu (nástěnky)
- Jeho přístup důraz **svobodu, radost a spontánnost tvorby**.

OSOBNÍ ŽIVOT

- Roku 1972 se oženil se **Soňou Paukovou** (dnes Zemánkovou), se kterou se seznámil díky spolupráci se slovenským městem Martin, odkud jeho žena pochází.
- Od té doby spolu tvoří nerozlučný manželský, umělecký i pedagogický tandem.

PEDAGOGIKA A SOUTĚŽE

- Spolu se ženou vždy motivovali děti ke svobodné výtvarné práci.
- Obesílali zahraniční dětské výtvarné soutěže i napřímo, mimo oficiální ministerské kanály.
- Velký úspěch: žák **Ladislav Michálek** získal **Zlatou Nehruovu medaili** v mezinárodní soutěži v Indii:

SAMETOVÁ REVOLUCE

- Revoluci vnímal jako **obrovskou úlevu a vydechnutí**.
- Skončila doba přetvářky, kdy člověk musel veřejně říkat něco jiného, než si myslel.
- Po roce 1989 začal více cestovat, vystavovat a navazovat zahraniční kontakty.
- Organizoval výstavy doma i v zahraničí, například v Itálii, Německu a Francii.
- Zdůrazňuje důležitost konfrontace s cizinou a jazykovou vybavenost.

NOVÝ JIČÍN JAKO CELOŽIVOTNÍ INSPIRACE

- Jan Zemánek vnímá Nový Jičín jako krásné historické město s mimořádným kulturním dědictvím.
- Pro práci ho inspiruje architektura, krajina i osobnosti regionu.
- Upozorňuje, že po odsunu německy mluvícího obyvatelstva **vznikla v paměti města „černá díra.“**
- Jeho pamětní desky mají tuto zapomenutou historii připomínat.

OSOBNOSTI, KTERÉ PŘIPOMÍNÁL

- Leoš Janáček
- Sigmund Freud
- František Palacký
- Johan Gregor Mendel
- Leopold Hall
- Jan Brod
- Karl von Schwarzschild
- Jan Šrámek
- a mnohem více

PAMĚTNÍ DESKY

- Vytvořil více než **14 pamětních desek**, které zdobí veřejný prostor v Novém Jičíně
- Nejde mu jen o portrét, ale o **navrácení příběhů do veřejného prostoru**.
- Desky doplňují QR kódy, které umožňují poznat hlubší osudy připomínaných osobností.
- V jeho práci se vrací motiv plastelíny a modelování:

POHLED NA SOUČASNOST

- Přeje si zachování demokracie.
- Demokracii vnímá jako křehkou, nedokonalou, ale nejlepší dostupnou formu společnosti.
- **Věří v mladou generaci**, ale zároveň upozorňuje, že demokracie není automatická.

